

BOTAŞ

BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.

**DOĞAL GAZ İLETİM VE PİYASA İŞLEMLERİ
DAİRE BAŞKANLIĞI**

..... **DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.**

..... **RMS/A Sm³/h**

İŞLETME PROTOKOLÜ

İŞLETME PROTOKOLÜ

İşbu Protokol BOTAŞ ile Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. arasında, İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemeleri'ne İlişkin Esaslar (kısaca ŞİD) gereğince hazırlanmıştır.

1. Taraflar

Bu Protokolün tarafları “Eskişehir Yolu 23. Km. Yapracık-Etimesgut/ANKARA” adresinde mukim İletim Lisansı sahibi “**BOTAŞ Doğal Gaz İletim ve Piyasa İşlemleri Daire Başkanlığı**” (Bundan sonra kısaca BOTAŞ olarak anılacaktır.) ile “.....” adresinde mukim Dağıtım Lisansı Sahibi “**..... Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.**” (Bundan sonra kısaca DAĞITIM ŞİRKETİ olarak anılacaktır.) arasında tanzim ve imza edilmiştir.

2. Protokolün Konusu

Bu Protokolün konusu; mülkiyeti ve işletme sorumluluğu DAĞITIM ŞİRKETİ'ne ait olan “..... Sm³/h kapasiteli A-Tipi Basınç Düşürme ve Ölçüm İstasyonu”nun (bundan sonra kısaca “**İstasyon**” olarak anılacaktır) işletimine ilişkin tarafların hak ve yükümlülüklerini belirlemektir.

3. İşletim Yükümlülükleri:

DAĞITIM ŞİRKETİ'nin İşletim Yükümlülüğü; Yüksek Basınç Bağlantı Hattının son noktası olan İstasyonun giriş vanasının giriş flanşından itibaren başlar. İstasyon, Bağlantı ve Dağıtım Hatları, bunlara bağlı Sistem ve Ekipmanlar ile ilgili tüm işletme ve bakım sorumluluğu, DAĞITIM ŞİRKETİ'ne aittir. BOTAŞ İstasyon'daki ölçüm ekipmanlarının erişim ve denetim hakkına sahiptir. DAĞITIM ŞİRKETİ, arızalı olduğu tespit edilen ölçüm ekipmanlarına BOTAŞ'ın gözetiminde acilen müdahale edecek olup, tüm bu çalışmaları, ölçüm ve sistem güvenliğini bozmadan yapacaktır.

BOTAŞ'ın yetkili işletme personelinin, istasyona sürekli giriş hakkı olup, BOTAŞ; acil bir durumda İstasyon giriş vanasına müdahale hakkına sahiptir. BOTAŞ bu işlemle ilgili olarak DAĞITIM ŞİRKETİ'ne en kısa sürede bilgi verecektir.

İstasyon'da kullanılan dâhili gazın (ısıtıcılarda yakılan gaz vb.) bedeli DAĞITIM ŞİRKETİ'ne aittir.

4. BOTAŞ'ın Temsilcisi

BOTAŞ günlük rutin kontrol veya gerekli durumlarda çalışma yapmak üzere personelinin İstasyon'da görevlendirecek olup, BOTAŞ Temsilcisi olarak görev yapacak bu personel İstasyon'un tüm bölgelerine erişim ve kontrol hakkına sahiptir. BOTAŞ Temsilcisinin her gün rutin kontrol için İstasyon'a gelmesi öngörülmektedir. BOTAŞ Temsilcisinin İstasyon içinde çalışması için büro (tefrişatı ile birlikte) tahsis edecektir, BOTAŞ'ın Gaz Kontrol Merkezi ile yapacağı telefon görüşmeleri ihtiyacı da DAĞITIM ŞİRKETİ tarafından bedelsiz olarak karşılanacaktır. BOTAŞ, İstasyon'da görevlendireceği temsilcilerini DAĞITIM ŞİRKETİ'ne yazılı olarak bildirecektir.

5. Tutulacak Kayıtlar

Ölçüm Günü saat 08.00'da başlar ve bir gün sonra saat 08.00'da son bulur. Her bir Ölçüm Günü için bir Tutanak BOTAŞ ve DAĞITIM ŞİRKETİ'nin temsilcileri tarafından imzalanacak olup, bu Tutanak'ta BOTAŞ'ın DAĞITIM ŞİRKETİ'ne teslim etmiş olduğu Doğal Gaz ile ilgili "Günlük Teslim Edilen Toplam Gaz Miktarı (ticari)", "Ortalama Teslim Basıncı", "Ortalama Teslim Sıcaklığı", "Ortalama Üst Isıl Değeri" ve "Gaz Kompozisyonu Ortalaması" değerleri kayıt altına alınacaktır.

DAĞITIM ŞİRKETİ İstasyon Kontrol Defterini düzenli olarak işleyecek olup, bu defterde;

- Saat 08.00 itibarıyla günlük toplam akış miktarı (düzeltilmiş, düzeltilmemiş ve kontrol amaçlı akış miktarları) ile gaz basıncı, doğal gazın üst ısıl değeri, gaz sıcaklığı ve gaz kompozisyonlarının akış ağırlıklı günlük ortalamaları,
- 24 saat esasına göre; her saat başı istasyon giriş basıncı, giriş sıcaklığı, anlık akış miktarları yer alacaktır.

DAĞITIM ŞİRKETİ günlük ve saatlik kayıtları Ankara'daki Gaz Kontrol Merkezi'ne her gün saat 08.30'a kadar telefonla veya faksla bildirecektir. İstasyon'da oluşabilecek acil arızalar ve istasyon giriş basıncının sözleşme değerinin altına düşmesi gibi durumlarda Gaz Kontrol Merkezi anında haberdar edilecektir.

6. Telekomünikasyon ve SCADA Ekipmanları / Katodik Koruma Sistemleri

İstasyon'da mevcut bulunan ya da kurulacak olan, BOTAŞ fiber kablo ile haberleşme alt yapısına ait SDH/Switch cihazları, bunlara ait yardımcı ekipmanlar ve tüm sistemin muhafaza edildiği pano, kabin vb. ile yüksek basınç iletim ve bağlantı hattına ait katodik koruma sistemlerinin mülkiyeti ile işletme ve bakım sorumluluğu BOTAŞ'a aittir. Dağıtım Şirketi bu ekipmanların tükettiği enerjiyi bedelsiz olarak sağlayacaktır.

7. Ölçüm Güvenliği

İstasyon'daki ölçümden önce yer alan ekipman ve borulama ile ilgili her türlü çalışma BOTAŞ'ın kontrolünde yapılacaktır. Ölçüme esas hiçbir ekipmana BOTAŞ'ın bilgisi ve onayı olmaksızın müdahale edilemeyecektir. DAĞITIM ŞİRKETİ, söz konusu bu İstasyon'daki ticari ve kontrol amaçlı ölçümleme yapan ölçüm ekipmanlarının kesintisiz çalışır vaziyette olmasını sağlayacaktır.

8. İstasyon İle İlgili Yatırımlar/Modifikasyonlar

DAĞITIM ŞİRKETİ, BOTAŞ'ın talebi durumunda, karşılıklı mutabakat sağlanması kaydı ile, ölçüm sisteminde ve İstasyon'da talep edilen revizyonları yapmakla yükümlüdür.

Ölçüm ve sistem güvenliğini sağlayan mevcut sistemin gerek teknik gerek malzeme olarak muhafaza, idame ve işletiminden DAĞITIM ŞİRKETİ sorumludur. Bu emniyetin sağlanamadığının herhangi bir şekilde BOTAŞ tarafından tespiti halinde bu tespit gerekçeleri ile birlikte DAĞITIM ŞİRKETİ'ne bildirecektir. Bu emniyetin yeniden sağlanamaması halinde BOTAŞ gaz arzını kesme hakkına sahip olacaktır.

BOTAŞ'ın mevcut sistemde yukarıda bahsedilen ölçüm ve sistem güvenliği dışındaki revizyon talepleri de, talep edilen revizyonun teknik ve mali açıdan incelenerek karşılıklı olarak mutabakat sağlanması kaydı ile DAĞITIM ŞİRKETİ tarafından yerine getirilecektir.

Doğal Gaz Basınç Düşürme ve Ölçüm Sistemi ile ilgili idame, iyileştirme, yenileme yatırımları veya basınç düşümünü elektrik enerjisi üretiminde kullanmaya yönelik çalışmalar da dahil olmak üzere her türlü revizyon, BOTAŞ onayından sonra DAĞITIM ŞİRKETİ tarafından gerçekleştirilebilecektir.

9. İstasyon'da Görevlendirilecek Personel

DAĞITIM ŞİRKETİ, İstasyon'da görevlendirecek tüm personeli, Doğal Gaz Sistemleri'nde uygulanan teknik emniyet ve yangınla mücadele hususlarında eğitim almış kişilerden seçecektir.

10. Kalibrasyonlar

Protokolün yürürlük tarihinden sonra istasyon giriş, çıkış ve ölçüm transmitterlerinin rutin olarak yılda bir kez yapılması öngörülen kalibrasyonlarının masrafı Dağıtım Şirketine ait olacaktır. Dağıtım Şirketi kalibrasyon hizmetini bedeli karşılığı BOTAŞ'tan alabileceği gibi, BOTAŞ dışında izlenebilirliği olan ve/veya akredite edilmiş kurum veya firmalardan da alabilir. Rutin kalibrasyon periyodu dışında taraflardan herhangi biri dilediği zaman kalibrasyon yapabilecek veya yaptırabilecek olup, kalibrasyon masrafları kendisine ait olacaktır. Kalibrasyon, Tarafların nezaretinde gerçekleştirilecektir.

İstasyon'da yüksek basınçta kalibrasyonu yapılmış olan sayaçların hata eğrileri, hatanın kompanze edilmesi için akış bilgisayarlarına girilecektir. İstasyon'da ilk kez işletmeye alınacak olan sayacın son kalibrasyon tarihinin 3 yıldan önce olmaması esastır.

11. Ölçümleme Hatası

Ölçümlemeye ilişkin bir hata tespit edilmesi ve Tarafların ölçüm değerleri üzerinde mutabakat sağlayamaması durumunda, ŞİD 10.6 maddesi (Çıkış Noktası Ölçüm Ekipmanı Hatası) hükümleri uygulanacaktır. Ancak, DAĞITIM ŞİRKETİ arızanın tespit edilmesinden sonra en geç yedi gün içinde arızayı gidermekle yükümlüdür.

12. Ölçüm Ekipmanı Yedekleri

Doğal Gaz teslimatında herhangi bir aksaklığa neden olmamak için gerekli yedek parçaları bulundurma sorumluluğu DAĞITIM ŞİRKETİ'nde olacaktır. Ancak, DAĞITIM ŞİRKETİ İstasyon'da bulunan tüm ölçüm sayaçlarının bir komple yedeğini İşletmesi'nin bünyesinde mutlaka bulunduracaktır.

13. Diğer Hususlar

İşbu Protokol ile ŞİD hükümleri arasında uyumsuzluk tespit edilirse, ŞİD'de belirtilen hüküm geçerli olacaktır.

Doğal gaz teslimat sürekliliğini etkileyen ekipmanlarda (Vana, Regülatör vs.) ve/veya ölçüm ekipmanlarında oluşan arıza durumları için, Dağıtım Şirketi İstasyon'da emre amade yedek ekipman bulunduracaktır. Yedek ölçüm ekipmanının sisteme entegre edilip işletmeye alınana kadar geçen sürelerdeki teslimat miktarı BOTAŞ tarafından meri mevzuat doğrultusunda

belirlenecektir. Diğer taraftan, emre amade yedek ekipman bulundurulmayan İstasyon'da oluşan ekipman arızası kaynaklı doğalgaz kesinti/kısıntı işlemlerinden Dağıtım Şirketi sorumlu olacaktır.

Ölçme kapasitesi altındaki (gaz çekilmeme durumu hariç) saatlik ölçüm miktarının tespitinde, Ölçüm Ekipmanının saatlik minimum ölçüm kapasitesi (Q_{min}) esas alınır. Ayrıca, İstasyon'dan talep edilen maksimum günlük doğal gaz miktarı da en fazla İstasyon'daki ölçüm ekipmanının maksimum ölçüm kapasitesi kadar olması esastır. Bu kapsamda, Ölçüm Ekipmanlarının yeniden teçhiz edilme zorunluluğu halinde, bu yükümlülük Dağıtım Şirketine aittir. Dağıtım Şirketi, BOTAŞ'ın onayı ile yeni ölçüm ekipmanını İstasyon'da teçhiz edecektir. Diğer taraftan, Ölçüm Ekipmanının maksimum ölçüm sınırı (Q_{max}) üzerine çıktığı saatlerde, saatlik tüketim miktarı yüzde otuz (%30) oranında arttırılarak ilgili saatin tüketimi tespit edilir. Ölçüm ekipmanının yedekliliğinin sağlanmamasından dolayı oluşacak her türlü zarardan Dağıtım Şirketi sorumludur.

Doğal Gaz Teslimat Miktarının Orifismetre ekipmanı/ekipmanları ile ölçümlendiği RM/A İstasyonlarında kullanılan ölçüm hatlarının boyutsal analiz testleri, 5 yılda bir defa yetkili akredite firma gözetiminde ve BOTAŞ personeli nezaretinde gerçekleştirilir.

14. Protokolün Yürürlüğe Giriş Tarihi

İşbu Protokol, İstasyonun Geçici Kabulünün yapılp devreye alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

15. İhtilafların Halli

İşbu Protokol'ün tatbikatından doğabilecek tüm ihtilaflar hususunda yetkili mercii, Ankara Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleridir.

İşbu İşletme Protokolü taraflarca/...../20... tarihinde 2 (iki) nüsha olarak tanzim ve imza edilmiştir.

BOTAŞ

.....
DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.